

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ZAKONA O DOHODNINI

Pojasnilo DURS, št. 4210-201/2008, 31. 7. 2008

V Uradnem listu RS, št. 78/2008 je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 117/06 in 10/08), ki je stopil v veljavo naslednji dan po objavi, to je 31. 7. 2008, **uporablja pa se že pri odmeri dohodnine za leto 2008**. Bistvene spremembe zakona povzemamo v nadaljevanju.

1. Obdavčitev dohodkov čebelarjev

S spremembo drugega odstavka 69. člena ZDoh-2 se določa upoštevanje ločenega praga dohodka za določitev kmečkega gospodinjstva in sicer od uporabe kmetijskih in gozdnih zemljišč v višini nad 200 evrov skupnega katastrskega dohodka in od uporabe čebeljih panjev dohodek od več kot 40 panjev.

Poleg oprostitve dohodnine za dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki ne presegajo praga za določitev kmečkega gospodinjstva, se uvaja tudi enotna oprostitvev dohodnine za dohodek kmečkega gospodinjstva iz naslova čebelarstva do obsega 40 čebeljih panjev (nova 8. točka 26. člena ZDoh-2). Oprostitvev se prizna tako, da se davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov čebelarstva zniža za delež, ugotovljen iz razmerja med številom oproščenih panjev in skupnim številom panjev v uporabi članov kmečkega gospodinjstva.

2. Uvedba olajšave za investiranje

2. 1. Olajšava za vlaganja v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost

Z novim 73. a členom se uvaja investicijska olajšava za vlaganja v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost. Priznavajo se vlaganja sredstev članov kmečkega gospodinjstva (brez morebitnih investicijskih proračunskih podpor iz proračunov lokalnih skupnosti, Republike Slovenije ali EU, če imajo naravo nepovratnih sredstev) v osnovna sredstva in opremo za namene osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Olajšava se prizna do višine 20 % dejanskih vlaganj, vendar največ do višine 10.000 evrov v letu vlaganja in 10.000 evrov v naslednjem letu. Olajšava se lahko uveljavlja do višine davčne osnove. Neizkoriščen del olajšave v prvem in drugem letu po letu vlaganja lahko zmanjšuje davčno osnovo v naslednjih treh letih.

Kot vlaganja se štejejo vsa vlaganja v opremo in osnovna sredstva za opravljanje osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, razen vlaganj v nakup zemljišč, nakup ali gradnjo zgradb in nakupa motornih vozil. Ne glede na navedeno pa se kot vlaganja štejejo tudi vlaganja v nakup traktorjev in druge kmetijske in gozdarske mehanizacije.

Za vlaganja se štejejo vlaganja na kmečkem gospodinjstvu oziroma v agrarni skupnosti, posameznemu zavezancu pa se od skupne priznane olajšave upošteva njen sorazmerni del. Ta se določi glede na skupno število zavezancev za dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v okviru kmečkega gospodinjstva ali glede na pripadajoči delež v agrarni skupnosti.

V primeru odtujitve osnovnega sredstva oziroma opreme, za katero je bila uveljavljena olajšava, prej kot v treh letih po letu vlaganja, se znesek davčne osnove v letu odtujitve poveča za znesek izkoriščene olajšave, morebitnega neizkoriščenega dela olajšave pa v naslednjih letih po odtujitvi ni mogoče uveljaviti.

2. 2. Olajšave za investiranje pri dohodku iz dejavnosti

Z novim 66. a členom se uvaja olajšava za investiranje v obliki znižanja davčne osnove za vse zavezanke, pod določenimi pogoji. Investicijska olajšava znaša 20 % investiranega zneska, vendar je znesek davčne olajšave omejen na največ 20.000 evrov, vendar največ v višini davčne osnove. Olajšava se uveljavlja največ v višini 10.000 evrov v letu vlaganja in 10.000 evrov v letu po letu vlaganja.

Zavezanec lahko uveljavlja investicijsko olajšavo, če v letu vlaganja zaposluje enega delavca za polni delovni čas za celo leto oziroma če v letu vlaganja, zaposli najmanj enega delavca vsaj tri mesece pred koncem tega leta in je delavec pri njem zaposlen še celo naslednje leto.

Davčna olajšava se lahko uveljavlja za investicije v opremo in za vlaganja v neopredmetena dolgoročna sredstva. Med opremo ne spadajo pohištvo in pisarniška oprema ter motorna vozila. Vendar pa med opremo spadajo računalniška oprema, osebni avtomobili in avtobusi na hibridni ali električni pogon ter tovorna motorna vozila z motorjem, ki ustreza najmanj emisijskim zahtevam EURO VI. V prehodnem obdobju, za leto 2008, se lahko uveljavlja investicijska olajšava tudi za nakup tovornih motornih vozil z motorjem, ki ustreza najmanj emisijskim zahtevam EURO V.

Med neopredmetena dolgoročna sredstva pa ne sodi dobro ime in usredstveni stroški naložb v tuja opredmetena osnovna sredstva. Navedeno pomeni tudi, da se investicijska olajšava ne bo mogla uveljaviti za investicije v zemljišča in zgradbe.

Neizkoriščen del davčne olajšave lahko zmanjšuje davčno osnovo v naslednjih petih letih po letu vlaganja, pri čemer lahko zavezanec v posameznem davčnem letu davčno osnovo zmanjša za največ 10.000 evrov skupaj z zmanjšanjem za tovrstne investicije v tekočem davčnem letu. Če se oprema in neopredmetena dolgoročna sredstva odtuji prej kot v treh letih, se za izkoriščen del olajšave poveča davčna osnova.

Olajšave se ne more uveljaviti za del navedenih investicij, ki so že financirane na drug način s strani proračuna Republike Slovenije oziroma samoupravnih lokalnih skupnosti oziroma EU, če imajo ta sredstva naravo nepovratnih sredstev.

3. Uvedba posebne osebne olajšave za samostojne poklicne športnike

Z novim četrtnim odstavkom 113. člena se poklicnim športnikom, ki samostojno opravljajo športni poklic in so vpisani v razvid poklicnih športnikov, priznava enaka olajšava kot rezidentom, ki samostojno opravljajo specializiran poklic na področju kulturne dejavnosti in so vpisani v razvid samozaposlenih v kulturi in rezidentom, ki samostojno opravljajo novinarski poklic in so vpisani v razvid samostojnih novinarjev – obojim pod pogojem, da niso v delovnem razmerju in da ne opravljajo druge dejavnosti. Z dopolnitvijo 113. člena jim je ta olajšava priznana v obliki zmanjšanja davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15 % njihovih prihodkov letno, do zneska 25.000 evrov njihovih prihodkov v letu, za katero se odmerja dohodnina.

4. Povečanje pragov skupnih dohodkov za uveljavljanje dodatne splošne olajšave

Z namenom razbremenitve zavezancev v nižjih dohodkovnih razredih je zvišana raven skupnega dohodka, do katerega ima zavezanec pravico do dodatne splošne olajšave. Tako se znesek skupnega dohodka s 6.800 evrov povišuje na 8.300 evrov in znesek skupnega dohodka v višini 9.000 evrov na 9.600 evrov. Tako bo za zavezanke s skupnimi dohodki do 8.300 evrov letno veljala dodatna splošna olajšava v višini 2.000 evrov in za

zavezanca z dohodki med 8.301 in 9.600 evrov letno dodatna splošna olajšava v višini 1.000 evrov letno.

Na podlagi navedenega bodo zavezanci z dohodki do višine 8.300 evrov letno lahko na letni ravni uveljavljali splošno olajšavo v skupni višini 4.959,60 evra, zavezanci z dohodki od 8.301 do 9.600 evrov splošno olajšavo v skupni višini 3.959,60 evra, zavezanci z dohodki nad 9.600 evrov letno pa bodo imeli splošno olajšavo v višini 2.959,60 evra.

Zavezanci bodo lahko navedeno dodatno splošno olajšavo uveljavljali že med letom pri obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja in od pokojnin, in sicer bodo pod pogojem, če njihov mesečni dohodek ne bo presegal $\frac{1}{12}$ od 8.300 evrov oziroma 9.600 evrov, lahko uveljavljali $\frac{1}{12}$ ustrezne dodatne olajšave.

V novem petem odstavku 111. člena pa je določena valorizacija zneskov praga skupnega dohodka, in sicer na enak način, kot velja za splošno in druge standardne olajšave ter lestvico za odmero dohodnine.